

No. 37

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 23, 1944 — SREDA, 23. FEBRUARJA, 1944

VOLUME LII. LETNIK LII.

Churchill pravi: VOJNA BO DOLGA

Maršalu Titu obljudil vso pomoč

Angleški min. predsednik Winston Churchill je včeraj v poslanski zbornici rekel, da bodo Združene države, Anglija in Rusija tudi v bo doče tako združene in edine kot so bile v Moskvi in Teheranu, toda rekel je, da navzlic temu edinstvu, navzlic vsej svoji vojaški sili in navzlic naraščajoči zračni sili, mogoče ne bodo mogle še letos poraziti Nemčije.

V svojem govoru je Churchill mnogo govoril o maršalu Titu, česar junashvo zelo ceni in je obljudil, da bo Anglija do skrajne možnosti pomagala maršalu Titu in njegovi osvobodilni armadi.

Po Churchillovem zatrdilu ima Nemčija navzlic velikanskemu pritisku na tihi frontah in navzlic uničenju podmornic, se včasno okoli 300 določnih izvezbenih divizij, ki so sicer v defenzivi, toda se še vedno zelo učinkovito borijo.

Kakor pa je bila odvrnjena nevarnost podmornic, tako bodo zaveznički tudi pregnali nemško zračno silo. Iz te izjave je mogoče sklepati, da zaveznički lode vpadli prej v Evropo, dokler ne bo nemška zračna sila uničena.

Poljsko vprašanje

Glede Poljske je Churchill rekel, da je opravičena do nedovisnosti in da jo bo Anglija pri tem podpirala, toda smatrajno takoj opravičene ruske zahteve glede rusko-poljske meje. Rekel je, da se je glede Poljske razgovarjal s Stalinom in oba sta se strinjala v tem, da Poljska dobi na svoji zapadni meji nekaj nemškega ozemlja.

Položaj na Balkanu

Zelo obširno je Churchill govoril o junakih osvobodilnih bojih v Jugoslaviji in o maršalu Titu.

Ko je razpravljal o položaju v Italiji, je nadlajeval:

"Na drugi strani Jadrana, na obsežnih gorskih pokrajinah Jugoslavije, Albanije in Grške, v pokrajini, ki meri od severa do juga 300, od vzhoda do zapada pa 400 milj, je v teku veličasten odpor proti nemškim vpadnikom. S predajo Italije je 62 italijanskih divizij premehalo biti sovražnih do zavezničkov. Nemci so jih razstrelili ali pa zasunili 43. Guerilci na Balkanu so jih razorozili deset, devet pa jih je prešlo k zavezničkom v južni Italiji, na Korziki in Siciliji."

Z ozirom na položaj na Balkanu je Hitler sklenil povečati svojo armado na Balkanu in je sedaj tam nič manj kot 20 divizij.

"V Jugoslaviji so navzlic najbolj kritim in morilnim dnevjašv proti talcem in vaščemu prebivalstvu partizani na površju. Nemci drže poglavina mesta in skušajo obravnavati železnice. Njihove čete moreno vedno gostejše korakati po deželi, v posesti imajo zemljo, na kateri stope, pa nič druga; vse ostalo pripada junakim partizanom."

MARŠAL JOSIP BROZ, (TITO)
vrhovni poveljnik jugoslovanske Osvobodilne vojske

telja, slavnega v vojni za osvobojenje.

"Partizani maršala Tita so edui, ki se sedaj dejansko bore proti Nemcem. Že dolgo časa sem se zelo zanimal za gibanje maršala Tita in sem skušal in skušam tudi sedaj z vsemi sredstvi nru nuditi pomoč."

Vzdrževali bodo maršala Tita

"Zbornici morem zagotoviti, da bo vse, kar je v naši moči, storjeno, podpirati in vzdrževati maršala Tita in njegove junake čete. Tekom moje bolezni mi je maršal postal brzojavko in od tedaj sem v stalni in prijazni zvezi z njim."

Nadalje pravi Churchill, da je mladi kralj Peter pri partizanih mnogo izgubil na ugledu, ker je v zvezi z generalom Mihajlovićem. Anglija je sicer monarhistična država, toda Anglija ne bo te vladne oblike usvajala nobeni državi, ampak si bo narod v vsaki deželi sam izbral svojo vladno obliko.

Ruski "Kočevarji" na begu iz Rusije

Madrid. — Nemški listi, ki so dospeli semkaj, so prinesli poročilo o izselitvi 140,000 starih nemških naseljencev oziroma njih potomevov iz znane nemške kolonije pri Črnom morju ob Dunajem.

"Partizansko" gibanje je v kamnu prekošilo čete generala Mihajlovića. Ne samo Hrvatje in Slovenci, temveč tudi mnogo Srbov se je pridružilo maršalu Titu in sedaj ima nad četrt milijona vojakov in velike zaloge orožja, ki so ga vzelci Nemcem in Italjanom. Te čete drže nič manj kot 14 nemških divizij na Balkanu."

"Okoli in v teh junakih četah se je pričelo narodno in zdrževalno gibanje. Komunisti imajo čast, da so bili pričetniki, ko pa je gibanje naraščalo v moč in številu, se je pričel zmernejši in zdrževalni razvoj in obvladalo je narodna zavest. V maršal Titu so partizani našli pravvrstnega vod-

kuplja!"

Subvencije ostanejo v veljavi

Washington — Konec zadnjega tedna je predsednik Roosevelt vetril predloga, po katere bi bile pokopane subven-

cije, s katerimi hoče administracijo vzdrževati stabilitet

cen živelnih potreščin in stvar

prodiranje generala Konstantina Rokossovskega proti Go

melu, zatem je armada generala Ivana C. Bagramiana z na

skokom zavzela Nevel. Božično

noč je general Nikolaj Vatutin

pričel ofenzivo od Kijeva in je

prišel skozi Rovno v Luck, sre

di januarja pa je zagorela se

verna fronta, osvojen je bil

Leningrad in Nemci so bili po

tisnjeni daleč nazaj. Dve ukra

jinski armadi ste se združili in

zajeli deset nemških divizij, ki

so bile pokončane. Za ta veliki

uspesh je general Ivan S. Konev

dobil naslov maršala.

Delovanje Rdečega križa

Pod pokroviteljstvom Ameriškega Rdečega Križa in Mednarodnega Odборa Rdečega Križa, so pošljivate hrane, oblačila in drugih potreščin amerikanskim vojnim ujetnikom in vojnim ujetnikom drugih Združenih narodov, v teku od 1. januarja 1942 leta do 31. decembra 1943 leta, znašale \$48,562,874. Rdeči križ je na

govejem mesu za pečenko nad

tri cente, pri drugem govejem

mesu pa tudi sporedno v tem

redu.

WILSONOVА HČI UMRLA V INDLJI

Los Angeles. — Semkaj je pred kratkim došlo prečilo, da je v daljni Indiji umrla Miss Margaret Wilson, najstarejša hči umrtega ameriškega predsednika Wilsona. Poročilo je prejela sestra pokojnice, Mrs. Eleanor Wilson McAdoo, ki je dejala, da bo truplo pokojnice prepeljano domov v Združene države, ko bo minila vojna.

Pokojna Wilsonova hči je pripadala neki verski sekti, ka

RUSI SO ZAVZELI KRIVOJ ROG

Včeraj so Rusi zavzeli Krivoj Rog, kjer se steka pet zelznic in več cest ter eno največjih prometnih središč v Ukrajini.

Zavzetje tega važnega mesta je naznani maršal Stalin in ukažal v proslavo velike zmagе oddati po 20 strelov iz 224 topov. Krivoj Rog ima velike železne rudnike, ki so dajali Nemcem 60 odstotkov vsega za vojno potrebnega železa.

Moskovsko poročilo poleg tega navaja še več drugih ruskih uspehov in sicer jugozapadno in južno od Luge, jugozapadno in južno od Ilmenskega jezera ter zapadno in južno od Holma. V teh predelih je rdeča armada osvobodila nad 300 obljdenih krajev, med nimi tudi Mihajlovski, ki je zelo važno železniško križišče in 10 milij od Dne. Rdeča armada, ki prodira od Luge proti Pskovu, je zavzela Bukino. Rdeča armada, ki se je pri Holmu razdelila na več oddelkov, je osvojila nad 100 krajev.

Pričetek ofenzive na tretji ukrajinski fronti je bil naznajan v Moskvi v pondeljek in so sedaj Rusi v ofenzivi na ceли 1200 milij dolgi fronti. Rdeča armada je najprej vdariла v sredini, nato malo više proti severu, zatem na skrajnem severu, sedaj pa na jugu. In v vsaki ofenzivi je rdeča armada dosegala sijajne uspehe.

Kijev je padel v prvih dneh novembra, nato se je pričelo prodiranje generala Konstantina Rokossovskega proti Go

melu, zatem je armada generala Ivana C. Bagramiana z na

skokom zavzela Nevel. Božično

noč je general Nikolaj Vatutin

pričel ofenzivo od Kijeva in je

prišel skozi Rovno v Luck, sre

di januarja pa je zagorela se

verna fronta, osvojen je bil

Leningrad in Nemci so bili po

tisnjeni daleč nazaj. Dve ukra

jinski armadi ste se združili in

zajeli deset nemških divizij, ki

so bile pokončane. Za ta veliki

uspesh je general Ivan S. Konev

dobil naslov maršala.

Partizani se bojujejo

blizu Vidma

London, 19. feb. — Jugoslovanski partizani, ki so prodri preko Južnih Alp in severozahodno Italijo oziroma v predel primorskega ozemlja, ki je pripadlo po zadnji vojni Italiji, se boro sedaj v bližini Vidma (Udine), kateri leži kakih dvajset milij severozapadno od Gorice. To poročilo je bilo podano in vseh divizijih jugoslovanskega ustavnika, ki so se moralni partizani boriti predvsem z ustašimi Mihajlovićem.

Istočasno je bilo poročano,

da se zahnje dni vršili ludi

boji v Bosni, Hrvatski in Slavoniji, kjer so se moralni parti-

zani boriti predvsem z ustaši-

mi in kraljevskimi četami Miha-

jlovića.

Nadaljnja vest o bojevanju

čehoslovaške brigade "Jan Ži-

ška" pravi, da so vojaki te bri-

gade dobro nabili skupne čete

Mihajlovićev in Ustašev in

to vključuje temu, da je zračna

sila podpirala napadajoče so-

vražne čete. Čehoslovaška bri-

gada je zajela tudi precej ma-

terijala.

Istočasno je bilo poročano,

da se zahnje dni vršili ludi

boji v Bosni, Hrvatski in Slavoniji, kjer so se moralni parti-

zani boriti predvsem z ustaši-

mi in kraljevskimi četami Miha-

jlovića.

Nadaljnja vest o bojevanju

čehoslovaške brigade "Jan Ži-

ška" pravi, da so vojaki te bri-

gade dobro nabili skupne čete

Mihajlovićev in Ustašev in

to vključuje temu, da je zračna

sila podpirala napadajoče so-

vražne čete. Čehoslovaška bri-

gada je zajela tudi precej ma-

terijala.

Istočasno je bilo poročano,

da se zahnje dni vršili ludi

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

KANADSKO NAZIRANJE GLEDE NAVEZANJA NA IMPERIJ DELJENO

Ottawa. — Diskuzije o ne-oni, ki močno zagovarjajo iden-javnom govoru vikonta Ha-jo kolikor mogoče te-snega po-lifaxa v Torontu, se še vedno vezanja bodočnosti Kanade z nadaljujejo po vsej Kanadi, ta Anglijo in ostalimi britanski-ki v tisku, kot v raznih govo-rih. Diskuzije se predvsem su-zagonovniki, je edina pot, po-kaj ekrog vprašanja ali naj kateri more Kanada uiti nevar-Kanada v bodoče še bolj utrdi-nost, da postane zgolj še ena vezi z angleškim imperi-jem, ali naj postane samostoj-ja ter božj pan-ameriško u-poštevana kot velika sila. Z-Britanijo vred pa bo vedno u-poštevana kot svetovna sila. V nižji zbornici vneto zagovarja-to naziranje Howard Green, član parlamenta iz Vancouvera.

Kanadski visoki komisar v Londonu, Vincent Massey, ki je prišel domov v Kanado na krajši obisk, je nekoliko raz-jasnil edo problematično zade-vo, ko je odprt in brez ovinkov govoril s časniki, katerim je povedal, da obstajajo med predstavniki dominijev in britanskim kabinetom zelo tes-ne vezi in intimni odnosi, kar pomeni, da se menjajo na-sveti in imajo torej dominiji.

EMPER OF CANADA POTOPLJENA

Vancouver. — Zadnji teden je bilo nazzanljeno, da je bila pred letom dan potopljena velika potniška ladja, Empress of Canada, blizu Fleetowna v Južni Afriki. Pir tem je izgubilo življenje 400 oseb in sicer o-krog 44 članov posadke, ter 356 italijanskih vojnih ujetnikov, ki so bili na ladji.

Sicer je rečeno, da je prišel ta protest največ zaradi nepravičnega razumevanja in tolma-čenja Halifaxovega govora in njegovega predloga za resnej-že sodelovanje britanskih do-minijev, ki naj bi bilo predmet razgovorov sekantna ministrska predsednikov dominijev v bližnji bodečnosti.

Kanadski ministrski pred-sednik MacKenzie King je v svojem nedavnjem govoru dejal da je proti sklicevanju takega sekanta dominijskih ministrs-kih predsednikov in sicer iz razloga, ker smatra, da je se danje sodelovanje dominijev z Anglijo zadovoljivo in zadostno. On goji nado, da bo Kanada razvila širše sodelovanje in medsebojne odnose z dru-gimi enako mislečimi država-mi, da bo tako zagotovila svo-jemu prebivalstvu uposlenost in dobro socijalno stanje.

Med mnogimi pristaši vlade se sprito tega premierjevega naziranja pojavljajo dvomi in skeptice, ki ne vidi kakuge posebnega znamenja, po katerem bi se dalo soditi, da se res-bližajo dobi, ko bodo narodi ali dežele zares razvile široke medsebojne vezi in odnose, ki bodo omogočili zagotovitev boljšega življenja standarda za vsako posamezno deželo. Poleg teh skeptikov so tudi

V KANADI NE BO POMANJ-KANJE ŽITA.

Ottawa. — Poljedelski mini-ster J. G. Gardiner, je dejal pred zbornico, da za letos ne obstaja prav nobena nevarnost da bi Kanadi primanjkovalo žita, četudi bi se izkazala le-tošnja žetev bolj revno, kot se pričakuje.

Letos se pričakuje, da bo od poslanega žita v Združene države najbrž okrog 175,000,000 bušljiev.

Mr. Gardiner je dejal, da se letos ne bo nadaljevalo z izpla-cili za onečejte žitne setve, kot se je to delalo lani, ko je bila producija žita previsoka in zaloge preobilne oziroma večje, kot je bila zahteva. Na-vzlio temu pa se ne bo pove-čalo žitne produkcije za tekoče ter prihodnje leto, ampak se bo isto skašalo obdržati na sedanjem višku.

Kanada je imela preteklo le-to v zalogi 463,000,000 bušljiev žita, a letos pa ga ima le 384

"GOLI" PROTESTI

Brilliant, B. C. — Kljub niz-ki temperaturi in ledenuem ve-tru, ki je bil v teh predelih pred dobrim tednom, je tako-zvana skupina "duhoborcev" v 14 milij oddaljenem Crestovu priredila demonstracijo v pro-test proti regulacijam, ki do-ločajo, da morajo taki, ki se iz-verskega ali drugrega prepri-cjanja nočjo pokoriti vojašku-mu pozivu oziroma prisilni rabi-orija, vršiti kako drugo nado-metno vojaško službovanje.

Protestniki so bili vsi v Ad-a-movi in Evini obleki in njihov-zastopnik, ki je govoril zanje, je dejal, da bodo prijavnice protestnikov poslane na pri-stojna mesta, da bodo oblasti vedeče, da se prizadeti registri-ranci ne nameravajo pokoriti določbam oblasti z ozirom na vojaško službovanje.

Ema ženska, ki je nagovori-la gole protestnike, je dejala, da naj bi matera vplivale na svoje sinove, da bi se upri voj-skovanju, ker je teh vojn že dovolj.

Duhoborska sekta je račuma-na na sodelovanje Sinov Svo-bode, toda ti so ostali lepo do-ma v svojem selišču, medtem, ko so duhoborec nagi trepetali v protestnem pohodu.

Frane, morem ti izreči vse priznanje. — Zares nenadkritljivo Na tem mestu naj tudi izrečen mo jo osebno zahvalo za kra-sen dar, od slovenskih mater-katenc mi je bil izročen ob tej prilikai potom njihove zastop-nice, Ljudmila Krašovac, kot v Knjigarna "Glas Naroda".

Slovenci v Kanadi

NAZNALO IN ZAHVALA

Pred par tedni je bilo sporo-čeno v javnost, potom oglasov-in dopisa, da se bo vršila dne 13. februarja desetletna pro-slava obstoja slovenskega pev-in dramatike društva "Triglav". Danes ko je dan pro-slave že za nami, moramo pa zozep sporočati v javnost, da vsa slavenost je izpadla proti vsej sijajno. Vsa ceremonija, katere je bila zprva zasnovana zelo skromno, im v bolj malem obsegu, se je končno razvila v pravo vse slovensko triumfira-nje naprav našemu "Triglavu" in slavnost, kakršne naša javnost še ni doživel v tej naselbi, bila napredek v smislu sloven-ske prosvete v napotek, in za kamen spodnike, bilo to v vsakem pogledu ali pokretu od sa-me početka, oni isti so skušali diskreditirati tudi to, za naš slovenski narod toliko po-menljivo slavnost.

Pa kot vsakrat takoj se jem je priprel tudi to pot, namreč da so sami sebe strašno lopoti po glavi. Tudi tokrat so prišli lahko do zaključka, da so zelo resnike besede, katere je na proslavi deklamiral Jože Makše ml.

Da, "Triglav" ponosno v vi-hrju je stal, silam besnečim je kljuboval. Nekdo je pa še dodal: se jem je v bok smejal. Ob 10-letnem jubileju "Triglava" so oni temni elementi lahko prišli do spoznana, tudi je že čas, da za nevesčega hribo-lazca, odnosno planinca so Tri-glavske stene nedostopne, pa tudi smrtno nevarne; ob vsa-keni najmanjši sumku se lahko zvrzoglavi. Za to brez vsa-kega hrasna, se z glavo zaleta-vati v njegovo skalnato pogorje, ker že marsikater lahkomini sečiš je zlomil ob njem svoj tihnik. Le človek bistrega duha, vedrega čela, čistega pogle-da, pred vsem pa jeklenih živev, je mogoč dostop na sinji vrh Triglava. Vsaka mlakuba je njemu zoprina, in jo tudi ne tripi, na svojih z planinskimi evertkami porašenih pleč.

Zato kličem tudi jaz, ob 10-letnici našemu Triglavu: Bori se, bori, in nikomur ne kloni! Drži se svojega smotra! Kot vse doseg, se leta na-prej, ker le na ta način Ti je zasiguran obstoj v bodoče in garancija, da dočakaš svojo ča-stitljiv vojako ne 50, pa vsaj 25 letnico!

S to srčno željo in upanjem v boljšo bodočnost našega na-roda tukaj, še bolj pa v stari domovini, pošljam pozdrav vsem zavednim Slovencem.

Matija Otoničar, tajnik "Triglava", Kirkland Lake, Ont. Can.

ZABAVA V KANADI

Zveza Kanadskih Slovencev pridi ples 26. februarja 1944 na 322 Bessie St. v Sudbury, Ont., Can., zaradi kampanje Edinstvi, ki je pri konci Sud-burski divizijon vabi krektiški bataljen in gersonski bataljon, da naskočimo ne prijatelja do polne zmage. In obenem na-znanjam, da se bo igrala bingo vsako sredo. Pričetek ob 8. uri zvečer. — Vas vabi Odbor.

"SPANISH in 20 LESSONS" — Span-jina v 20-ih učlogah. — Spansko-an-gliška slovica. — Spisel je R. D. L' Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav niz-pri-krajsana. Od prve do zadnje strani je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana za višjo ceno. Cena je zato nizka, ker smo se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nizko ce-no.

Po tej priproti stopnjevalni metodil Corinta pomaga, da se lahko nauči španščine.

To praktično učenje ima kar najmanj nezanimivih in zapletenih sloveniških pravil ter vas uči brati, govoriti in ra-sumeti španščino.

Corintova kratko metodo, so odobrili učitelji, profesorji, sole, poslanstva in eksportne trdke po celem svetu. Je praktično, priprsto in uspešno.

Predan je bilo že nad 2,000,000 Corintovih knjig.

KNJIGARNA SLOVENIČ PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

RACIONIRANJE ŽIVEŽA

Predelan živež — največ zelenjava, sočivje in sadje — zeleni znamke K, L, M so ve-jerne sedaj in propadejo 20. marca Modre znamke A8, B8, CS, DS in E8 v knjižici 4, sto-pijo v veljavno 27. februarja in so dobre do 20. maja. Vsaka velja 10 točk.

Mesec v maščobe — rjave znamke V, W, K in Y v knjižici 3, veljavne sedaj. Znamka Z stopi v veljavno 20. februarja. Znamke V, W in X so dobre do 26. februarja. Y in Z do 20. marca. Redči znamke A8, B8 in CS v knjižici 4, stopijo v veljavno 27. februarja in bodo veljave do 20. maja. Vsaka je dobra za 10 točk.

Sladkor — znamka 30. v knjižici No. 4, dobra za 5 funtov, veljavna do 31. marea. Znamka 40, veljavna za 5 funtov slad-korja do 28. februarja.

Cevlji — znamka 18 v knjižici No. 1, in zrakoplovna znamka 1, v knjižici No. 3.

NAŠI ZASTOPNIKI

California: San Francisco, Jacob Laushin. Colorado: Pueblo, Peter Culig. Walsenburg, M. J. Bajuk.

Indiana: Indianapolis: Fr. Markich. Illinois: Chicago, Joseph Bevčič. Chicago, J. Fabian (Chicago, Cle-vro in Illinois) Joliet, Jennie Banibich. La Salle, J. Spelich. Mascoutah, Martin Dolenc. North Chicago in Waukegan, Math. Waršek.

Michigan: Detroit, L. Plankar.

Minnesota: Chisholm, J. Lukantich.

Ely, Jos. J. Peshev.

Eveleth, Louis Gouze.

Gilbert, Louis Vessel.

Montana: Roundup, M. M. Papian. Washoe, L. Champa.

Nebraska: Omaha, P. Broderick.

Gowanda, Karl Strnisha.

Little Falls, Frank Mast.

Worcester, Peter Rose.

Ohio: Barberville, Frank Troba.

Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger.

Jacob Resnik.

Girard, Anton Nagode.

Lorraine, Louis Balant, John Kunze.

Youngstown, Anton Kikelj.

Oregon: Oregon City, J. Koblar.

Pennsylvania: Besemer, John Jevnikar.

Conemaugh, J. Brezovec.

Coverdale in okolica, Jos. Paternel.

Export, Louis Supanic.

Farrell, Jerry Okora.

Forest City, Math. Kandin.

Frank Blodnikar.

Greensburg, Frank Novak.

Homer City, Joseph Kerlin.

Imperial, Venet Palich.

Johnstown, John Polantz.

Kingman, Ant. Tauzelj.

Luzerne, Frank Baloch.

Midway, John Zust.

Pittsburgh in okolica, Philip Progar.

Steeltown, A. Hren.

Turtle Creek, Fr. Schiffrer.

West Newton, Joseph Jovan.

Wisconsin: Milwaukee, West Allis, Frank Skok.

Sheboygan, Anton Kolar.

Wyoming: Rock Springs, Louis Tauchar.

Diamondville, Joe Relich.

(Zastopniki, ki imajo poleg imena, so upravljenci obiskati tudi druga naselbina v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljeno.)

Vsek zastopnik izda potrdilo za sivo-to, katero je prejel. Zastopnike toplo-ariporočamo. — Unrava "Glas Naroda"

N A P R O D A J HARMONIKE

Prodaja se Kromatična-Harmo-nika 120 basov in ena skor no-va kromatična 12 basov. Pis-te na: JOHN KERN, 1023 E. 68th Street, Cleveland 3, Ohio. 2—21, 23, 24

S O N A R T REKORDI

Nove slovenske plosče! Jerry W. Koprišek in njegov orkester

M55—Wedding Polka. "Ne bom se možil: Ti pa jest, pa židana mreža!" Wedding Waltz. Slovenski Waltz. Pojo Rupnick sestre

M56—Ječna Polka. (Mat) potico pečejo! Marine — polka.

M57—Terezinka — polka. Na planinah—valcek.

Lepe Melodije Duquesne University Tamburica Orkester.

M58—Na Marijanec, polka. Kje so moje ro

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

125

Očaral jih je z veliko zgovornostjo in modrostjo. Obrazi s se ujašnili in pastirji so stregli miroljubnemu gostu, ko da je prišel med nje knez ali sam obrskni kakan. Celo njegov konju so dali snop še neomisljenega ječmenja. Ko se je dobra vgnezdil in pregnal vsak sum, je začel pozvezovati po Ljubinici. Pravil je, da je zabolil njegov sinček, ki bo velik pevec in čarodej, in da ga išče.

Pastirji so takoj povedali, da so videli otroci čudnega dečka, ki je prišel k ognju. Otroci pa so zbežali in ko so se vrnilo do ognja, je deček izginil in z njim vred repa iz žerjavice. Radovan je obstrmel ob tej povesti in se razveselil.

"Jutri ne povedete tega gnja in potem ga poščemo. Če mi pomoretete, ha, srečo vam začaram med živino, da vam bodo kotile ovec po ročju mladičev, krave po dva, koze pa kar zajdkje! To vam napravi čarodej, če dobimo dečka."

Pastirji so se klanjali do ta! Radovanu, ženske so mu ponujale dojenice, da zeroti z njih zlobne urote, može se se mu nudiši v luku, da zredo do Hems in cez z njim iskat dečka.

Radovan je za lovoljno legel na ognjišču.

Pred zarjo se je zbral se selo in spomnilo godec k ozemju, kjer se je bila pojavila Ljubinica. Odondod so se razkropili po gozdu in iskali konjkih sledi. Po kratkem se je oglašilo veselo lukanje, vsi so se okrenili za glasom in Radovan je potrdil, da je todi jezdil njegov sinček.

Vsa topla jo je udrla po sledi, ki se je v gozdu gubila in le tu in tam je zlomljena suhljad pokazala smer Ljubinice. Ali divjim prebivalcem svobodne narave ni ušel noben sled. Kosali so se med seboj, kdo ga prvi najde. Zakaj vsak je želel od čarodeja čim največ sreče za živino. Radovan je ponosno jezdil za njimi, izpogovoril zdaj pa zdaj modro besedo, pohvalil vsega, ki je našel sled in napovedoval nedosežno bogastvo, ki ga pričara v sredo.

Blizu poldneva pa se razleže po gozdu žalosten vek. Od vseh strani so drli pastirji proti kraju, kjer se je oglašilo lukanje. Tudi Radovan je spodbodel konja in drž skozi goščo. Ko je došpel na mesto, so všajdi divjaki z razprtimi ustmi na tla in kazali z rokami na ostanki jermencov, sedla, oglodanih kosti razmetanih daleč naokrog.

Radovan je preplašen zdrsnil s konja. Naglo je spoznal hunske brzde, sedlo, jermencje. Pričel se je tresti in iskati po izognjenem kopitu.

V travi je zadrl ob črno kepo, prijetjo, dvignil in pogledal. Zavrhnjeno kopito! Črna kepa mu je padla iz rok. Spodnja ustnica se mu je izveznila, lice mu je zaigralo, zrušil se je na tla in zatulil v strašnem joku. Valjal in kotali se je po travi, po mahu, grebel v prsti po tleh, kopal zeleno grivo in krušil kakor zadet merjasec.

Pastirji so stali otrpli ob njem in zateglo vekali in javkali. Radovan je obležal na obrazu in poglavjal vedro tiše, dokler ni umolknil in so mu stresala samo se dvignjena pleča. Počasi se je preobrnril, vstal in pogledal na konjsko razdejanje. Tako je pa ga je popadel srd. Zaletel se je z dvignjeno roko v pastirje in bil in sušil ter tulil grozne klete.

"Proč, proč, pasji gobci, sodrga, morilci mojega sina! Vi ste ga tirali volkovom v goltance! Zakaj ga niste posibili in prenočili? Proč, pravim, sicer vam urečem čredo, da še nočo počera vse, kar bleje in muka. Proč, morilci, v roč od nesrečnega očeta!"

Pastirji so strahoma kakor plašne sence poizginili v gozdu in godec je še kričal k. o. že ni bilo ob njem žive duše. Ko se je nabesnil, si je otrli čelo in razpenjene ustnice. Obupan se je ožrl na raztrgano sedlo, prevzela ga je zopet žalost, sedel je pod bukev in ihtel kakor otrok.

Ko se je najokal, mu je odleglo. Stisnil je glavo in prenjal, kaj bi sedaj. Ali ni se mu je rodila pametna misel. Po glavi mu je bobnelo kakor v votlem hladu. K sreči se je pripasel proti njemu njegov konj, ki se je pa s studom in strahom okrenil, ko je zaduhal kosti svojega tovariska. Teden je Radovan zagledal meh. Udaril se je po čelu in ročno skočil za konjem.

"Vino me napolni z modrostjo!"

Meh je zavlekel pod drevo in pil iz obupa. Pijača ga je razgrela, pogum mu je zraštel, da je kričal nad pastirje, zval na boj vesoljni svet in grozil s strašnim maščevanjem. Domisil se je Tunjuša, ki je odšel v Bizane.

"Ne ogrem se ti, kravjerepnik, ne uideš mi! Za teboj! In zabudem te, tako mi moje modrosti! Zob za zob! Tudi tvoje vino ne potolači več mojega srda!"

Majhen ostanek je še pustil v mehu, zajahal in se škrtaje z zobmi napotil proti cesti, ki drži v Filipopel, s trdnim sklepom, da pojde naravnost v Bizane iskat Hunu.

Ker je bil prebrodil že vse kraje po Meziji, je kmalu prišel iz gozda na cesto. Sicer se je prispuščal že večer, toda godec je pogumno gnal po poti proti Hemu.

Ali niso se še užgale vse zvezde, ko se je na ovinku posvetil velik ogenj. Radovanu je hipoma upadel pogum, pred očmi se mu je posvetil Tunjušev obraz. Potegnil je konja s tako silo, da se je popel na zadnje noge.

Ko je premagal prvi strah, in pomisli, da Tunjuš še ne more priti iz Bizanca, se ga je lotila vnovič srčnost; jezdil je korakoma proti ognju. Kmalu je zagledal voz, konje, ulice, ljudi. "Trgovali," je razasodil in pognal.

Ko se je približal, je od daleč pozdravljal:

"Pax, eirene, pax, pax!"

Ob ognju so se dvigne sence in segle po kopjih.

"Pax, šalem, pax," je kričal Radovan in zašmel na svoj punko.

Medtem se je razgrnil majhen šotor, k ognju je stopil pred Radovanovo visok, trgovsko oblečen gospod in zagrmel nadenje: "Kaj isče, Hun?"

Tedaj pa je godec izbuljil oči, razkril roke, skozi široko odprta usta je bučal nerazločen glas, dokler ni izbruhnil:

"Oj, Numida!"

(Nadaljevanje prihodnji)

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 Ill.

Se o vojnem posojilu

Kampanja za četrto vojno posojilo je zaključena. Novega čvora ni, da je postavljen kvota bila prekoraka za preko milijarde dobarjev. Kako so slovenski Amerikanci prispevali do dosega te kvote? SANS pobira tozadneve podatke in želi, da o njih sporočate v upravnim urad. Če je le moč, naj podatke zbere vsaka lokalna podružnica ali društvo katerever spadate. Lahko pa člani SANSA samo sporočate pročeljno vrednost kupljenih bondov naravnost v SANSo urad. Navadna dopisnica bo zadostovala. Ako se želi, bodo vsa imena ostala tajna, objavljena pa bo le skupna svota kupljenih bondov v vsaki slovenski naselbini. Tej kampanji bodo tudi kreditirani bondi kupljeni do 29. februarja. Slovenski ameriški narodni svet vsled tega apelira na vse one rojake, ki se še niso odzvali na klic Strice Sama za četrto vojno posojilo, da se pridružijo pred zaključkom tega meseca že pri-pevajočemu številu slovenskih Amerikanov in po možnosti posodijo denar Ameriki za zmago demokracije nad diktaturo. SANS se je zavezal podpirati Ameriko v svojem vojnem naporu in ves dosežen uspeh mu bo kreditiran. Važno je torej, da nas o svojem prispevanju tudi obvestite.

Namen te kolone

Ta kolona se pričuje v naših listih že nad eno leto. Članki se redno pošiljajo desetim slovenskim listom v Ameriki.

Nekateri jih pričajo v celoti, nekateri le deloma, nekateri le tu in tam in nekateri nič. Vse dolg članek o jugoslovenskih partizanih in njihovih vodilih. Ilustrirana je z mnogimi slikami in članek jedrnato razpravlja o tem nevimerenem čudovitem odporu, ki ga vodi do demokratičnih elementov Jugoslavije od Slovenije do grških mej.

Revija "Yank", ki jo izdaja ameriška armada za svoje vojake, vsebuje v britanski izdaji od 30. januarja štiri strani dolg članek o jugoslovenskih partizanih in njihovih vodilih. Ilustrirana je z mnogimi slikami in članek jedrnato razpravlja o tem nevimerenem čudovitem odporu, ki ga vodi do demokratičnih elementov Jugoslavije od Slovenije do grških mej.

Tajnike naših postojank pravimo, da prejeti material razdelijo med svoje člane in druge interesarne rojake in Amerikane, čim ga prejmejo. Ni treba čakati sej. Niti niso iztisi namenjeni, da bi se valjali po tajnikovi mizi in predalih.

Razdelijo se naj, kolikor je moge, in če prejeto število ne zadostuje zahtevi in potrebi, nas obvestite.

Mirko G. Kuhel.

SMRTNA KOSA

V Milwaukee, Wis. je dne 25. januarja naglo umrl John Lenko, star 59 let. Zadela ga je kap. Rojen je bil v Gornjem gradu na Spodnjem Štajerskem in Ameriki je bil 38 let. Zapušča dva sinova in dve hčeri.

Dne 23. januarja je umrl Florijan Bohle, star 81 let in doma od Mokronoga na Dolenskem. V Ameriki je bival 60 let. Zapušča ženo. — Nadalje je umrla Mary Zore, stara 61 let in doma od Novega mesta. V Ameriki je bila blizu 40 let in zapušča moža, dva sinova in eno hčer.

V Joliet, Ill. je pred kratkim umrla Ana Rogina, samska, v starosti 70 let in doma iz Dragatuša v Beli Krajini. Bila je starca naseljenka.

V La Salle, Ill. je pred ne-davno umrl Joseph Žagar, v starosti 65 let in doma iz Iške vasi pri Ljubljani. V Ameriki je bil 47 let in zapušča družino.

V Claridge, Pa. je pred kratkim umrl Frank Jazbec, star 80 let. Bil je star naseljenec.

Dne 5. januarja je istotam preminul Martin Bižer, star 88 let in rojen v Trbovljah. V Ameriku je prišel leta 1906.

V Detroit, Mich., je umrl zadelet od kapi rojak Anton Zakrajšek, star 69 let. V Ameriki je bil 49 let, najprej dolgo vrsto let v Johnstown, Pa. potem pa v Detroitu. Zapušča sin in dve hčeri.

V Chicago, Ill. je pred ne-davno umrl Joseph Žagar, v starosti 65 let in doma iz Iške vasi pri Ljubljani. V Ameriki je bil 47 let in zapušča družino.

V Claridge, Pa. je pred kratkim umrl Frank Jazbec, star 80 let. Bil je star naseljenec.

Dne 5. januarja je istotam preminul Martin Bižer, star 88 let in rojen v Trbovljah. V Ameriku je prišel leta 1906.

V Detroit, Mich., je umrl zadelet od kapi rojak Anton Zakrajšek, star 69 let. V Ameriki je bil 49 let, najprej dolgo vrsto let v Johnstown, Pa. potem pa v Detroitu. Zapušča sin in dve hčeri.

PROPADANJE NEMŠKE INDUSTRJSKE PRODUKCIJE

(ONA) — Proizvodnja orožja in vojnih potrebsčin je pada za približno 45 odstotkov od začetka vojne sem, cenijo strokovnjaki v Berlu. Vzroki so naslednji, navedeni v svoem prvem redu: Udarjanje zavezniškega letalstva, uporaba tujerodnih delavcev in nezadostna prehrana.

Isto mnenje je izrazil tudi nemški industrialec, ki se je nedavno razgovarjal z nekim švicarskim državljanom v Bernu.

Ta izvedene trdi, da prestane delo za približno 4 tedne po vsakem zračnem napadu velikega obseg - v katerikoli industrijski panogi je izveden. Toliko časa potrebujejo približno, da postavi razvaline, nadomeste kar je uničeno in preneso stroje v nepoškodovana poslopja.

Tujerodni delavci delajo sile preglavic, in so vir neskončnih izgub dela in časa, bodisi so nerodni in neizurjeni, bodisi da nalači kvarijo red in delajo škodo s svojo večno sabožo "nesporazumljen".

Vsake vrste saboža je baje zelo narašča v zadnjih mesecih tudi radi tega, ker policijska kontrola ni več tako natančna kot je bila prej.

Preciščen pa je izpad produkcije tudi radi tega, ker so delavci slabno branjeni in izpanjeni. Dolege uje dela in nezadostna hrana so jih tako izmogzali, da se jim često pripeti da zaspne pri delu, a vsekakor, da delajo počasi.

Problem postane še bolj obuten radi tega, ker so potrebe fronte v istem času, ko je produkcija padla za 45 odstotkov.

LETALEC SE JE UBIL

Nedavno se je na letališču v mestu Augusta, Ga., po nesreči umaknil pred Nemci v Bosni. Vrnil je v Slovenijo z orodjem, ki mu ga je dal Tito in obvezil partizansko čelo. Kot pravljica, so pri partizanih ljudi različnih preprčanj: odvetnik, profesor, učitelj in celo duhovnik. Komunistov je malo, etudi je Tito komunist.

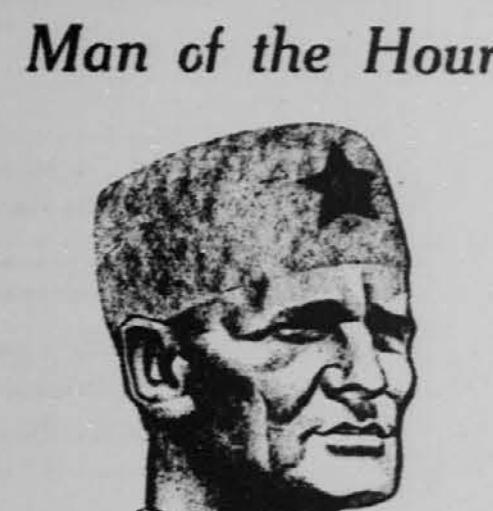
Dogodki, ki so opisani v knjigi, se pričajo v Sloveniji in se potem nadaljujejo v južni Jugoslaviji, to je Tito prisiljen umakniti pred Nemci v Bosni. Vrnil je eden najbolj prestižnih in junakovih potec vse vojne — in sloviti pisatelj Howard Fast, ki je opisal nadkritiko z svojim mestničkim plesom. — To je knjiga, ki je ne boste smutili iz rok, dokler ju ne boste prebrali.

Izpod peresa slovitega ameriškega pisatelja

Howard Fast-a

je izšla nad vse zanimiva knjizica v angleščini:

THE INCREDIBLE TITO

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Pisatelj pričoveduje, kako je sel slovenski kmet 300 milj daleč, da je govoril s Titom, kateremu je povedal, da je v partizanski skupini, ki pa ni komunistična. Vrnil je v Slovenijo z orodjem, ki mu ga je dal Tito in obvezil partizansko čelo. Kot pravljica, so pri partizanih ljudi različnih preprčanj: odvetnik, profesor, učitelj in celo duhovnik. Komunistov je malo, etudi je Tito komunist.

Dogodki, ki so opisani v knjigi, se pričajo v Sloveniji in se potem nadaljujejo v južni Jugoslaviji, to je Tito prisiljen umakniti pred Nemci v Bosni. Vrnil je eden najbolj prestižnih in junakovih potec vse vojne — in sloviti pisatelj Howard Fast, ki je opisal nadkritiko z svojim mestničkim plesom. — To je knjiga, ki je ne boste smutili iz rok, dokler ju ne boste prebrali.

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjig zelo omrežen, je napovedljivo, da posljite naročilo pred ko moge. Naročilo prilожite v dobrém zavetku poznostno oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:</